

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: BiZK.VII.431.9.2023

Kielce, dnia 27-07-2023

Pan
Rafał Krupa
Dyrektor
Zespołu Opieki Zdrowotnej
we Włoszczowie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹, art. 111 ust. 1 i 2 oraz art. 113 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej², a także rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych z dnia 20 grudnia 2012 r.³ w dniu 1 czerwca 2023 r. przeprowadzona została kontrola problemowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Zespole Opieki Zdrowotnej Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II we Włoszczowie.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Agnieszka Pawińska – Baradzi – inspektor wojewódzki w Oddziale Ratownictwa Medycznego – przewodnicząca zespołu kontrolnego oraz Paweł Kubicki i Arkadiusz Lech – Wojewódzcy Koordynatorzy Ratownictwa Medycznego w Oddziale Ratownictwa Medycznego na podstawie wydanych upoważnień.

Przedmiotem kontroli były zagadnienia związane z organizacją jednostki systemu w zakresie zgodności działania z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, funkcjonowanie systemu TOPSOR - w tym zapewnienie minimalnych wymagań funkcjonalnych oraz technicznych koniecznych do prawidłowego działania systemu, warunków organizacyjno-technicznych do gromadzenia, przetwarzania i pobierania danych zgromadzonych w TOPSOR – na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 czerwca 2021 roku

¹ t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1720 ze zm.

² t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991.

³ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331 ze zm.

w sprawie systemu zarządzającego trybami obsługi pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym⁴, a także realizacja wymagań wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego⁵.

Ocena działalności jednostki:

Na podstawie ustaleń zespołu kontrolnego, działalność Szpitalnego Oddziału Ratunkowego funkcjonującego w Zespole Opieki Zdrowotnej Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II we Włoszczowie w zakresie objętym tematyką kontroli – oceniam pozytywnie.

Zespół kontrolny wizytując SOR dokonał weryfikacji spełniania wymagań dotyczących lokalizacji szpitalnego oddziału ratunkowego w strukturze szpitala, obszarów działania, wyposażenia jednostki w sprzęt medyczny i wyroby medyczne oraz organizacji i zasobów kadrowych oraz funkcjonowania systemu TOPSOR.

W toku kontroli ustalono, że Szpitalny Oddział Ratunkowy jest zorganizowany w podmiocie leczniczym, który spełnia wymagania określone w § 4 rozporządzenia. W Szpitalu we Włoszczowie funkcjonują jednostki organizacyjne wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego – wykazane w Planie działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne tj.:

- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
- Oddział Chirurgiczny Ogólny,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- Oddział Chorób Wewnętrznych I,
- Oddział Chorób Wewnętrznych II,
- Oddział Pediatryczny.

Szpitalny Oddział Ratunkowy zlokalizowany jest na poziomie wejścia dla pieszych i podjazdu mieszczącego cztery specjalistyczne środki transportu sanitarnego. Wjazd jest zadaszony, przelotowy, z funkcją automatycznego otwierania i zamykania. Wejście dla pieszych i dojazd do oddziału są zorganizowane niezależnie od innych wejść i dojazdów do budynku szpitala. Oddział dysponuje własnymi bezkolizyjnymi traktami komunikacyjnymi, niezależnymi od ogólnodostępnych traktów szpitalnych, zapewniającymi swobodne przemieszczanie się chorych oraz towarzyszących im osób.

Lokalizacja oddziału zapewnia łatwą komunikację z oddziałem anestezjologii i intensywnej terapii i zespołem operacyjnym oraz działem diagnostycznym. Do transportu pacjentów wykorzystywany jest węzeł wewnątrzszpitalnej komunikacji pionowej, z możliwością stosowania specjalnego klucza do windy w celu pierwszeństwa przewozu pacjenta SOR.

⁴ Dz.U. z 2021 r., poz.1182

⁵ t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1225 ze zm.

Zapewniony jest całodobowy dostęp do szpitalnego laboratorium diagnostycznego oraz badań endoskopowych, w tym gastrokopii, rektoskopii, bronchoskopii oraz laryngoskopii.

Zgodnie z zapisem § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, w Oddziale zapewniona jest możliwość izolacji chorego, u którego stwierdzono chorobę zakaźną lub z podejrzeniem zachorowania na chorobę zakaźną.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia ws. szpitalnego oddziału ratunkowego, na minimalne wyposażenie oddziału do przyłóżkowego wykonywania badań składa się:

- analizator parametrów krytycznych,
- przyłóżkowy zestaw RTG,
- przewoźny ultrasonograf.

W toku oględzin stwierdzono, że Oddział spełnia ww. wymagania.

Powierzchnia oddziału jest wystarczająca dla prawidłowego funkcjonowania wszystkich jego obszarów wymienionych w § 5 cyt. rozporządzenia. Trakt komunikacyjny zapewnia swobodne przemieszczanie się chorych oraz towarzyszących im osób.

W skład Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wchodzi następujące obszary:

1. segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć;
2. resuscytacyjno – zabiegowy;
3. wstępnej intensywnej terapii;
4. terapii natychmiastowej;
5. obserwacji;
6. konsultacyjny.

SOR dysponuje własnym lądowiskiem przyszpitalnym, przystosowanym do całodobowych startów i lądowań. Niemniej jednak lądowisko to od połowy maja 2023 jest wyłączone z eksploatacji z powodu prac ziemnych wykonywanych w jego obrębie. Prace te związane są z realizowanym programem termoizolacji budynku szpitala. Szpital wyznaczył lądowisko zapasowe, znajdujące się około 5 minut drogi od SOR, na terenie należącym do Zakładu Produkcji Urządzeń Elektrycznych - ZPUE we Włoszczowie. Lądowisko to ma niezbędne zgody na użytkowanie w trybie całodobowym.

Szpital wdrożył procedurę uruchomienia lądowiska oraz transportu pacjentów, zarówno z jak i na lądowisko. Z procedurą tą zapoznany jest personel SOR. Podmiot leczniczy jest odpowiedzialny za zabezpieczenie transportu pacjentów w stanie zagrożenia życia i zdrowia na lądowisko zapasowe.

Lotnicze Pogotowie Ratunkowe jako użytkownik lądowiska, zostało poinformowane o zmianach i wypracowanych procedurach transportu pacjentów w zaistniałej sytuacji.

Zgodnie z § 6 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia ws. szpitalnego oddziału ratunkowego SOR ma obowiązek prowadzić stały nasłuch radiowy na ogólnopolskim kanale ratowniczym o częstotliwości 169,000 MHz w celu zapewnienia łączności m.in. z lotniczym zespołem ratunkowym, naziemnymi

zespołami ratownictwa medycznego oraz dyspozytorem medycznym. Podczas kontroli stwierdzono, że nasłuch taki jest prowadzony.

Ustalenia dotyczące lokalizacji obszarów SOR i ich wyposażenia

Obszar segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć - zlokalizowany jest bezpośrednio przy wejściu do Oddziału. Wyznaczone są stanowiska rejestracji medycznej wyposażone w sprzęt niezbędny do rejestracji i przyjęć osób, które znajdują się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. W ramach obszaru funkcjonuje system TOPSOR.

Obszar wyposażony w środki łączności, w tym system nagłaśniający służący do wywoływania pacjentów SOR.

Stanowisko rejestracji medycznej wyposażone jest w sprzęt niezbędny do rejestracji i przyjęć osób przywożonych przez zespoły ratownictwa medycznego oraz tych, którzy sami zgłaszają się na Oddział. W obydwu przypadkach podstawą do zarejestrowania pacjenta i wdrożenia triażu jest bilet pobrany z biletomatu.

W obszarze segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć prowadzona jest segregacja pacjentów, którą rozpoczyna wewnętrzny bezkolizyjny trakt komunikacyjny. Lokalizacja i wielkość obszaru stwarza dogodne warunki do przeprowadzania wywiadu z zespołami ratownictwa medycznego lub rodziną pacjenta i dokonania oceny stanu zdrowia osób, które dotarły do SOR.

Sala do segregacji medycznej przeznaczona jest dla czterech pacjentów.

Zapewniona jest odpowiednia liczba desek ortopedycznych, na wymianę z zespołami ratownictwa medycznego.

Obszar resuscytacyjno – zabiegowy składa się z jednej sali z dwoma stanowiskami resuscytacyjnymi. Wyposażenie stanowisk zapewnia monitorowanie i podtrzymywanie funkcji życiowych, prowadzenie zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowo-mózgowej oraz okołourazowej, a także wykonywanie podstawowego zakresu wczesnej diagnostyki i wstępnego leczenia urazów. Stanowiska wyposażone są zgodnie z wymaganiami zawartymi w § 7 ust. 3 – 4 cyt. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W obszarze wstępnej intensywnej terapii znajduje się jedno stanowisko intensywnej terapii, gdzie wykonywany jest pełny zakres wczesnej diagnostyki i wstępnego leczenia chorych niestabilnych krążeniowo i oddechowo, wdrażana jest zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowo-mózgowa, prowadzona jest terapia bólu, wstępne leczenie zatruc, monitorowanie i podtrzymywanie funkcji życiowych oraz opracowuje się chirurgicznie rany i drobne urazy.

Obszar terapii natychmiastowej – zorganizowany jest zgodnie z wymogami zawartymi w § 9 rozporządzenia ws. SOR, składa się z sali zabiegowej i sali opatrunków gipsowych, sale wyposażone są w wymagany sprzęt medyczny i produkty lecznicze, jak również zapewniony jest dostęp do źródła tlenu, powietrza i próżni.

Obszar obserwacji – w skład obszaru wchodzi cztery stanowiska o powierzchni wystarczającej do jego prawidłowego funkcjonowania, wyposażone w wyroby medyczne i produkty lecznicze umożliwiające monitorowanie czynności życiowych umożliwiające monitorowanie rytmu serca

i oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, temperatury powierzchniowej i głębokiej oraz stosowanie biernej tlenoterapii i prowadzenie infuzji dożylnych. Obszar spełnia wymogi określone w § 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Obszar konsultacyjny – w obszarze wyznaczone są trzy stanowiska badań lekarskich. Wyposażenie obszaru umożliwia przeprowadzanie badań lekarskich i konsultacji specjalistycznych.

Poszczególne obszary, ich organizacja oraz wyposażenie w wyroby medyczne, są zgodne z wymogami zawartymi w § 4 - 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego.

Ustalenia dotyczące zasobów kadrowych Szpitalnego Oddziału Ratunkowego

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2023 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego⁶ minimalne zasoby kadrowe SOR stanowią:

- 1) ordynator oddziału (lekarz kierujący oddziałem), będący lekarzem:
 - posiadającym tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny ratunkowej albo
 - po drugim roku specjalizacji w dziedzinie medycyny ratunkowej, który kontynuuje szkolenie specjalizacyjne i posiada jednocześnie specjalizację lub tytuł specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, chirurgii dziecięcej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, ortopedii i traumatologii, pediatrii, neurologii lub kardiologii;
- 2) pielęgniarka oddziałowa, będąca pielęgniarką systemu,
- 3) lekarze w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału, w tym co najmniej jeden lekarz systemu przebywający stale w oddziale,
- 4) pielęgniarki lub ratownicy medyczni w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału.

Zgodnie z § 16 pkt 1 wskazanego wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, do dnia 30 czerwca 2024 r. ordynatorem oddziału (lekarzem kierującym oddziałem) jest lekarz systemu.

W toku kontroli ustalono, że w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym we Włoszczowie zatrudnieni są:

- p.o. kierownika SOR – specjalista medycyny ratunkowej i chorób wewnętrznych,
- 7 lekarzy zabezpieczających prawidłowe funkcjonowanie SOR,
- pielęgniarka koordynująca,
- 13 pielęgniarek i pielęgniarzy,
- 18 ratowników medycznych.

⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 1237

Ustalenia dotyczące funkcjonowania systemu TOPSOR

Na podstawie art. 33 a ust. 1 pkt 4 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz zgodnie z § 15 pkt 3a rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, od dnia 1 lipca 2021 r. SOR ma obowiązek przeprowadzania segregacji medycznej pacjentów z wykorzystaniem systemu TOPSOR. Działanie systemu reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie systemu zarządzającego trybami obsługi pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym. Kontrolujący stwierdzili, że w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Szpitala we Włoszczowie funkcjonuje, zgodnie z obowiązującymi przepisami, system TOPSOR. Oddział jest wyposażony we wszystkie urządzenia wymagane do obsługi systemu tj. automaty do biletów, wyświetlacze zainstalowane w obszarze segregacji medycznej, służące do przekazywania informacji o kolejności i czasie oczekiwania na konsultacje lekarskie, terminal stanowiskowy, tablety, zestaw nagłaśniający, komputer oraz kardiomonitor umożliwiające komunikację z TOPSOR przez eksportowanie danych.

Przy wjeździe dla zespołów ratownictwa medycznego i wejściu dla pacjentów znajdują się dwa automaty biletowe, trzeci - w postaci drukarki nabiurkowej znajduje się w rejestracji. Personel ZRM lub pacjent przychodzący na SOR samodzielnie, powinni pobrać bilet nadający choremu kod literowo – cyfrowy. W przypadku pacjenta, który samodzielnie przychodzi do SOR, kod rozpoczyna się od litery „R”, kod pacjenta przywiezionego przez ZRM od litery „Z”.

Po zarejestrowaniu pacjenta, zostaje przeprowadzony wywiad i wyznaczony priorytet przyjęcia. Informacje o stanie pacjenta i podjętych czynnościach są na bieżąco wprowadzane do systemu przez personel odpowiedzialny za triaż.

Pacjenci oraz osoby im towarzyszące, na wyświetlaczu zbiorczym mogą obserwować swój numer, nadany przez biletomat i odpowiedni do wyniku przeprowadzonego wywiadu, czas oczekiwania na konsultację lekarską. Pomiar czasu obejmujący pobyt w SOR, w systemie TOPSOR kończy się w momencie wypisania pacjenta przez lekarza SOR (lub skierowania go na odpowiedni oddział szpitalny).

Na podstawie danych uzyskanych od Lotniczego Pogotowia Ratunkowego - administratora systemu oraz po analizie przeprowadzonej podczas kontroli stwierdzono, że personel medyczny na bieżąco odnotowuje w systemie początkowe etapy obsługi pacjenta, natomiast od konsultacji lekarskich pacjenci widoczni są tylko w HIS (szpitalne systemy informacyjne - Health Information Systems), poza systemem TOPSOR. Sytuacja taka wynika z braku korelacji obydwu systemów. Kontrolujący uzyskali zapewnienie, że prowadzona jest korespondencja z administratorem systemu i błąd systemu zostanie wyeliminowany.

W związku z § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, po dokonaniu zmian w § 15 pkt 4 a – w trybie rozporządzenia z dnia 28 czerwca 2023 roku zmieniającego rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego - do dnia 31 grudnia 2023 r. w lokalizacji SOR powinno zostać uruchomione miejsce udzielania świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Podczas kontroli stwierdzono, że w Szpitalu we Włoszczowie świadczenia te udzielane są w tym samym budynku, w którym funkcjonuje SOR, w sąsiedztwie obszaru segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć - nie koliduje to jednak z przyjmowaniem pacjentów w stanie zagrożenia życia i zdrowia, którzy rejestrowani są w innych pomieszczeniach.

Ocenię podlegały następujące aspekty działalności Szpitalnego Oddziału Ratunkowego:

1. Spełnianie wymagań dotyczących poszczególnych obszarów SOR, ich organizacji oraz wyposażenia w wyroby medyczne – **ocena pozytywna.**
2. Zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych SOR – **ocena pozytywna.**
3. Funkcjonowanie systemu TOPSOR, w tym wyposażenie w urządzenia wymagane do obsługi systemu, spełnienie wymagań koniecznych do obsługi systemu – **ocena pozytywna.**

Dokonane w toku kontroli ustalenia, uzasadniają wydanie całościowej oceny pozytywnej w zakresie będącym przedmiotem kontroli.

Informuję, że zgodnie z § 25 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych, od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski